Ч. 159 Середа 17 (29) липня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік зр 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Націоналізм на Балкані.

Коли ще суть якісь люди, що національному питаню не признають нїякої ваги, — а у нас на жаль єсть богато таких — то можуть переконати ся тепер наглядно, як розвій національности у всхідній части Европи хоч поволи, але постійно поступає чим раз дальше. Не будемо вказувати на ті події, котрі видвигнули на верх до недавна ще зовсїм позабуті народи, а вкажемо лиш на найновійший крок сербского правительства, котре старає ся о то, щоби Сербів в турецкій державі, турецких підданих уважано за окрему народність.

В Туреччинї під взглядом національности були і суть ще тепер досить дивні відносини, такі, яких не знає західна Европа, а котрі лиш нам, котрим також національне питанє ще не зовсїм ясне, можуть бути зрозумілі. В Туреччинї до недавна ще не національність лиш віра рішала о приналежности людий до якоїсь ґрупи, котра мала право користувати ся якими-такими правами. Доки ще всї православні християни в Туреччинї держали ся разом і за свого голову уважали константинопольского патріярха, доти всї разом — Греки, Серби, Болгари, Румуни творили окрему громаду звану Рум-Мілет. Коли Болгари що-до спільности церковної відорвали ся від екуменьского патріарха і утворили свою окрему церков, котрої головою став екзарх болгарский, то они, і національно станули окремо, утворили свою окрему ґрупу адмінїстрацийну звану в Туреччинї Болгар-Мілет. Коли в 1893 р. установлено в Македонії болгарских епіскопів і визначено їм круг їх діланя, їх епархії, то всї християни православної віри якої небудь народности, котрі попали ся під власть тих епіскопів, отже і Серби, перестали уважати ся за приналежних до ґрупи Рум-Мілет, а зачисляли ся до ґрупи Болгар-Мілет, отже стали нїби то Болгарами. Подібно маєсь річ і з Вірменами та Альбанцями. Сї послїдні що-до віри розпадають ся аж на три части: на православних, католиків і Магометан, а хоч належать до одної народности, ділять ся на три окремі від себе ґрупи. Церков православна не робила ріжниці що-до народности у своїх віроісповідників, а з сего вийшло таке, що національність стала розбивати церков. Нинї вже не може бути й бесїди о єдности в православній церкві; она своєю власною похибкою, незважанєм на національний момент, зашкодила собі, довела до розбитя єдности. Православна церков мусїла піддати ся силї національности і тому розбила ся на національности. Нинї вже нема бесїди о єдиній православній церкві, а суть лиш православні церкви: греца, сербска, болгарска і румуньска.

Єдність в православній церкві була сербскій національній справі дуже не паруку, бо в тій єдности зачислювано Сербів до народности навіть зовсїм їм чужої як н. пр. грецкої. Але вже таки велика небезпечність стала грозити Сербам від коли установлено болгарскі епіскопства в Македонії. Болгарскі епіскопи стали поволи усувати давних сьвященників, установлених ще патріархом константинопольским, спроваджували нових з Болгарії, сьвідомих вже своєї національности, а ті розумієсь, ширили і ширять в Македонії духа болгарского. Они стали заводити в Македонії болгарскі школи, на котрі дістають з Софії що року по кілька сот тисячів, книжки спроваджують також з Софії, а кождого, хто лиш православної віри, уважають вже з гори за Болгарина. На тім виходять найгірше Серби, котрих задля їх православної віри, уважають в Туреччинї урядово за Болгарів.

Аж тепер побачили Серби, що зле з ними в Македонії, що Болгари їх винародовлюють. Давнїйше, може яких трийцять лїт тому назад стояла справа сербска в Македонії далеко лїпше. В Сербії думано тогди лиш о самостійній болгарскій полїтиці і в тім дусї роблено. Вплив Сербії сягав тогди дуже далеко, бо аж до Солуня і до Охриди. По послїдній сербско-турецкій війнї а ще більше по прилученю Всхідної Румелії до Болгарії відносини змінили ся. Болгари не спускали ся на нїчию поміч, не виглядали спасения звідкись инде лиш шукали єго в собі самих. Они розвинули в Македонії сильну аґітацию і не лиш осабили вплив Сербії дуже значно, але ще й з цілою силою болгарщать Сербів. Щоби спинити шкідливий для Сербів вплив Болгар в Македонії домагаєсь отже сербске правительство признаня в Туреччинї сербскої народности, отже впрост утвореня ґрупи сербскої національности.

Як ся справа закінчить ся, годі знати, але она вже сама собою єсть характеристична і поучаюча. Она показує нам наглядно, що національне питанє, не єсть пустою фразою, як то у нас дехто думає, що оно на Балкані поступає чим раз дальше і розділяє не лиш народи але й розбиває єдність православної церкви. Де ще розділ національний не переведений, там

Чародійна карточка.

(Казка з дійсности — Юлїя Вайса).

В нашім місті живе собі доктор прав і він дуже щасливий, бо вибрав собі таку жінку, яку хотів і випробовав еї заким она ще стала єго жінкою. Але він не був би так щасливим, ба нї, мабуть був би таки дуже нещасливим, як би не мав був такої карточки, котра помогла єму пізнати, з котрої буде зла, а з котрої добра жінка. А то ось як було.

Коли у доктора в канцелярії було вже повно писарів і він зміркував, що єму добре веде ся, постановив він розглянутись між красавицями в нашім місті, бо тепер, здавалось єму, надійшла вже пора, коли треба зробити конець самотному житю старого молодця і взятись до спілки з тою, котру Господь Бог сотворив і призначив мужчинї для доверщеня єго житя на земли. Та й бажав собі доктор дуже хати повної дїтий — чого тут сьміяти ся? — котрих би єму, як би Господь Бог позволив, тогди не забракло. Але як він вже тим показав, що з него мудра голова, що насамперед поставив ся на ноги, а відтак аж задумав шукати собі жінки, не так то другі роблять, що насамперед шукають жінки, бо без еї посагу не можуть вдіяти нїчого — Господи, чого они не беруть собі на свою голову! — так показав ся розважним та мислячим і в тім, коли одного разу так собі подумав: Тепер розваж собі добре іріши ся, яку би тобі вибрати жінку, щоби й ти і она і ваші дїти були щасливі, а коли собі розважиш, то й роби після того! І ось прийшов він передовсїм до переконаня, що дівчина з котрою би він після своїх засад міг оженити ся повинна мати в собі такі три прикмети: насамперед повинна би єго щиро любити, повинна би відтак мати добрий розум, щоби уміла виховувати дїти, а наконець повинна би бути обичайна і скромна, щоби й тепер і пізнїйше була цвитучою красою хати, а з того вже виходило би, що она не буде нї горда, нї пуста, нї легкодушна і вирахувана.

А що то було саме в мясници то він ходив в одного балю на другий і глядав собі панни. Аж ось впала єму в око одна дївчина, що звала ся Ірма. Ірма була богачка. Того він не напудив ся. Богатство преці само собою ще не ганьба, а впрочім було щось і у него, то-ж не потребував питати, кілько посагу буде мати єго жінка та й не уважав то злим, що жінка після своєї волї вносить в хату який гріш або дорогоцїнности. Але Ірма, то він таки мусїв признати, була дуже красна, і то еї краса так тягнула єго до себе. Але він собі думав, що краса так само не шкідлива, як і богатство, скоро лиш попри ню знайдесь і скромність та обичайність, а о то вже хотїв він постарати ся, щоби лиш сама краса не завернула єму голови і щоби він не оженив ся з нею лиш длятого, що в ній залюбив ся. Отже він зблизив ся до неї, єго представили їй, він танцював з нею, єго запросили до дому і він пішов. Опісля пішов знову і приходив що раз частїйше. Єму так мило так солодко було коло красної Ірми, що раз то милїйше. Але ще завчасу опамятав ся, що треба заглянути їй і в душу. Аж тогди побачив він, що поки що она сподобалась єму лиш задля своєї краси та повабности та що ще зовсїм не прийшло до того, щоби він розглянув ся, як стоїть дїло з тими внутрішними прикметами, без котрих він не повинен вибрати собі жінки. То спостереженє зробив він одного вечера, коли вже лягав спати і так журив ся тим, яким би то способом міг виробити собі о ній безсторонний суд, що аж не міг спати; не хотїв, щоби залюбившись, видїв чорне замість білого, постановив конче переконати ся чи она єго любить. З тою журбою встав і на другий день. В тяжкій задумі завязував на собі краватку перед зеркалом Аж ось добрий дух піддав єму щасливу гадку; лице єго засияло і він довго усьміхав ся з радости сам до себе: Так буде найлїпше, карточка покаже правду. Пішов отже і роздобув собі чим скорше чародійну карточку,

З тою карточкою в кишени ішов він по полудни по сходах виложенних диванами до помешканя Ірми. Сим разом ступав поволи звісивши голову. Коли станув під дверми, серце єму страшно било ся. В кишени держав в руцї чародійну карточку, котра мала правду викрити. Якою покаже ся Ірма? Хиба так судило ся, щоби він покинув ту красну дївчину? І він пристанув. Але й зараз опамятав ся, задзвонив і увійшов; єго повитали радо і перебув три красні години. Коли знову відходив, пустив незначно чародійну карточку в комнатї Ірми на землю. Тепер мала карточка своє зробити.

веде ся борба, котра остаточно змушує і церков ставати національною. Виходить з того наконець і та наука, як важною єсть річию, щоби церков підержувала національність, коли хоче удержати ся на висоті свого впливу під взгл̈адном народним.

Перегляд політичний.

Віденьска ґазета урядова оголосила розвязанє соймів горішної Австриї, Стириї, Країни і Шлеска.

З Букарешту доносять, що Є. Вел. Цїсар прийде там дня 28 вересня з Верчерови в супроводї короля румуньского. На двірци повитають Монарха достойники державні, румуньска ґенералиция і австро-угорска кольонія.

Є. ц. і к. Вис. Найдост. Архікнязь Отто принимав в пятницю перед полуднем на авдиєнциї президента міністрів ґр. Баденїґо.

З Петербурга доносять, що пять російских кораблїв военних, межи тими два великі панцирні мають під командою контрадмірала Андреєва відплисти на Середземне море і прилучити ся там до російской ескадри. — Зачувати, що Росия змінила своє становище супротив Туреччини а то на жаданє самого царя, котрий сказав, що треба вже раз, щоби Туреччина виконала то, що обіцяла.

З Риму доносять яко річ певну, що Греция, мабуть опираючись на Росиї, піддержує досить явно ворохобню на Кретї і висилає туди свої кораблї з повстанцями, зброєю і амуницією. Порта мала заявити державам, що она не бере на себе одвічальности, доки Греция не перестане піддержувати ворохобню.

В Білґрадї удержуєсь упорно чутка, що король Александер має заручити ся з донькою князя чорногорского Єленою, котрій тепер 23 лїт. По гостинї в Цетинї поїде король до Софії.

Новинки.

Львів дня 28 липня 1896.

— **Іменованя.** П. Міністер віроісповідань і просьвіти іменував заступника греко-кат. катихита при женьскій семинариї учительскій в Перемишли о. Макс. Копка дїйстним катихитом при тім заведеню. — Міністерство торговлї іменувало укінченого слухателя політехніки Генр. Постера провізоричним ад'юнктом будівництва при галицкій Дирекциї почт і телеґрафів.

— **Огні.** В Ступках, тернопільского повіта, вибух огонь дня 21 с. м. в саме полудне і знищив загороду селянина Івана Тлумацкого. Звідтам перекинув ся огонь на будинки Войтка Постола, а дальше на двірский обшар Кар. Виспевского. Вкінци згоріли: дім, дві стайні і горальня на сусїднім обшарі двірскім в Борках великих, власности ґр. Михайлини Баворовскої. Два згадані господарі мають шкоди необезпеченої на 1000 зр., Висневский на 15.000 зр., а ґр. Баворовска на 25.000 зр. Всї будинки на обох обшарах двірских були обезпечені. — В Боянци, жовківского повіта, знищив пожар дня 22-го с. м. 48 господарств, а в тім около 300 будинків. В тім огни не обійшло ся і без жертв в людях. Погибли: дитина в колисцї, 13-лїтний хлопець і женщина, котра хотїла з хати, що вже стояла в огни, винести гроші зі скринї. Крім того кілька осіб попарило ся та погоріло досить худоби. Шкода поки-що не обчислена.

— **Гради і зливи.** Дня 23 с. м. навістив околицю місточка Тяжкович великий град, котрий за чверть години знищив до крихти майже всї засїви. Буря поломила також богато дерев. Крім Тяжкович потерпіли від граду також і доохрестні села. — Хмаролом наробив великої шкоди того самого дня в повітї бжескім. Вода позамулювала поля, позривала мости та забрала богато збіжа і худоби. — Як доносять телеґрами, лютила ся в недїлю сильна буря в Парижи, наробила богато шкоди і затопила множество пивниць. Водна вежа на двірци лїоньскої зелїзницї завалила ся і ушкодила дворець, при чім погибла одна дївчинка. — В Льондонї мали відбути ся сеї недїлї пополудни в Гайдепарку збори социялїстів. Коли виступив на трибуну перший бесїдник, зірвала ся страшенна буря получена з хмароломом. Зібрані утїкли в переполосї до міста і в одній хвили стало в парку пусто. Але буря не тревала довго і годину пізнїйше була прегарна погода.

— **Видумка.** Одна краківска ґазета принесла оногди з Станиславова вість, немов би з менажериї в Станиславові утїкли перед кількома днями два вовки і гиєна та що в селї Вигні, бобрецкого повіта, пожерли ті звірі троє дїтий, з котрих найшли люди в лїсї лише черевички і трохи костий. З тої причини мав заволодїти в цїлій околици великий переполох, а селяни мали навіть покинути жнива і вибирають ся з цїпами і косами на облаву. — Отже цїле тото оповіданє не має в собі нї слова правди. Ніякі зьвіри не поутїкали з менажериї і дїти не пропали.

— **Нещастна пригода.** З староміского повіта пишуть: Дня 20 липня бавив ся на оборі $2^1/_2$-річний хлопець Ілька Шевяка з Мшанця. Ілько перед хатою ладив зубцї до грабель. За хатою при прогонї викопав Ілько з вітцем яму на колодязь. Прийшла слота, до ями налило ся досить води. Роботу перервали, бо ждали погоди, щоби воду вичерпати і дальше копати. Отвір накрили тонкими дошками і так лишили. Чи хто чужий відкрив, чи може домашні так лишили, досить що висше поданого дня скоїло ся велике нещастє. Малий дїтвак вийшов з хати, бавив ся на оборі перед вікнами, а відтак пійшов на прогін, там коло ями мабуть бавив ся і упав в яму. Один ґазда, що також копав у себе колодязь, прийшов подивити ся до Шевяка, який єго глубокий. Дивить ся, а там на водї дитина, хлопець вже підплив, Внесли до хижі, почали домашні заводити, а відтак перечити ся, ба взяли ся ратувати, однак вже не відратували. Мабуть ратунок був неможливий, бо дитина підплила.

— **Нафта.** Недавно відкрито на передкавказкій рівнинї між Владикавказом а Петровском богаті поля нафтові коло сїльця Грозная. Виверчено там закіп, з котрого цїлком несподївано стала добувати ся з незвичайною силою струя нафтової ропи. Заряд копальнї подає денну продукцію того закопу на 16 міліонів кільоґрамів. Всякі заходи, аби струю бухаючу з землї здержати, показали ся безуспішні — ропа пливе і пливе. Струя спадає до штучної саджавки, але значна єї часть пропадає, бо спливає до потока Нафтянка. Всюди слїдно ропу, а у воздусї стілько єї назбирало ся, що тяжко віддихати. Найменша неосторожність може викликати пожар і страшне нещастє. З тої причини роботи на сусїдних полях дуже утруднені. В перших днях саджавка викопана на ропу так скоро заповнила ся, що робітники ледве вспіли докінчити насип широкої греблї. Кілька днїв пізнїйше гребля не могла видержати напору напливаючої безнастанно ропи і подала ся, а ропа вирвала в нїй діру на 3 метри широку а на метер високу і розлила ся по орних полях села.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Добрі ради.

Кому потреба якоїсь інформациї, якоїсь ради або якогось поясненя нехай віднесе ся до нас картою кореспонденцийною, а ми дамо єму охотно і без-

---

Та й зробила! На другий день покоївка Галя приступила до стола, коло котрого снїдала цїла родина і подала Ірмі карточку, котру знайшла в паннинїй комнатї. Галя, мусить, перечитала вже була карточку, бо не могла здержатись, щоби не усьміхнути ся і була тому рада. Ірма закусила губи і глянула гнївливо на покоївку а відтак на карточку і стала єї читати — а читала єї може зо три рази, заким повірила — стала, як остовпіла, поблїдла а уста дрожали їй з обуреня. Не сказавши анї слова подала карточку мамі.

— То не може бути — відозвалась мама — то не може бути! І той чоловік має лице до нас....

Тепер взяв і тато карточку до рук та поклав ґазету на бік. Повів очима по картцї і віддав єї назад донцї. А опісля всї троє глянули по собі і зрозуміли себе.

— Возьміть собі ту карточку — крикнула Ірма до покоївки — віддайте єї докторови, коли прийде, бо то єго, а єму скажіть, що мене нема дома.

Розуміє ся, що доктор прийшов по полудни. Серце в нїм так било ся, що мало не вискочило, коли на єго дзвоненє двері отворили ся. Глянув живо на отвираючу покоївку. Она удавала, що не сьміє ся, не взяла від него капелюха-і налицї, не брала ся здоймати з него верхного одїня; за то і ставила єму карточку і сказала, як їй було велено.

Доктор закусив зуби. Єго щось страшно закололо в серце. Красна Ірма пропала для него. Але за хвильку випростував ся, поправив капелюх на голові і острим кроком пустив ся сходами в долину. Чим нижше сходив, тим веселїйший ставав на лици; на улици підсунув собі капелюх зі спітнїлого чола і став посвистувати як пустотливий хлопець, ба, був так вдоволений, що з голосним сьміхом зайшов до каварнї, щоби там якогось знакомого, котрого заглянув, поклепати по плечи.

А вечером налюбував ся він своєю чародїйною карточкою і сховав єї старанно до скринки. Гордої я позбув ся. Ти менї зробиш ще не одну добру прислугу, моя люба карточко.

* * *

Доктор шукав дальше, бо за першим разом не на свою патрафив. Сим разом сподобала ся єму дївчина, котрій було звичайнє собі імя Мария. Та й она й не богата була, а скорше бідна. Але така була красна, як Ірма. А доктор, бачите, мав таки якусь слабість до красних.

— Коби все инше.... Ану-ко сюди, люба карточко!

Він ходив до Мариї вже чотири недїлї а она таки страшно дібрала ся єму до серця. Але що она єго таки любила, то річ певна. Певна? Ану-ко сюди карточку! По трох приятних годинах з нею, коли то він єї нераз взяв за руку і держав через хвилю, встав він і незначно пустив чародїйну карточку на землю. Мария відвела єго аж до дверий а навіть дала ся крадьком поцїлувати. Она нїби то угнївала ся за то на него, але забула, зовсім на то, що він єї держав за руку і що длятого він не міг думати що она таки направду гнїває ся. А на другий день рано, коли цїла родина сидїла при каві, приступила служниця до панни і дала карточку, котру знайшла. Панна якось не сидїла така весела і урадована, як бувало коло доктора. Попивала собі каву зі звичайним вдоволенєм, як той, що знає, що має вигляд на добрий інтерес. Але лице їй дуже потягнуло ся, а татови вже найбільше. Він страшно покивував головою: Гм, кому би то було хоч би лиш приснило ся! Поважай же нинї чоловіка! Отже то той богач, що змушений... Мама відсунула далеко від себе склянку з кавою, мов би хотїла сказати: Нї, з того нїчого не буде! А обоє глянули на доньку мовби хотїли сказати: А на що-ж твої краси, коли не маєш віддати ся за богача? — Мария зараз зрозуміла, що значить той погляд і нїби притакнула їм, бо приступила до зеркала і рада сама з себе стала поправляти собі волосє. А то мало значити: Оглянемо ся за якимсь иншим! Карточку передали служниці а та віддала єї докторови і сказала: Панна пішли в гостї.

Але доктор пішов до веселих товаришів та при співах і чарцї забавляв ся цїлий вечер. Коли вернув домів, налюбував ся знову карточкою та сховав єї старанно до скринки. Дякую тобі, люба карточко. Будеш менї ще й дальше робити добру прислугу.

* * *

Хоч не повело ся раз і другий, а доктор таки не перестав шукати. Аж ось сподобала ся єму дївчина, що називала ся Иосифа. Иосифа не мала також маєтку; за то відзначала ся тим, що була весела, жартоблива і отверта. Душа була у неї в очах і на язици. У такої не могло бути вихованя; їй навіть було бай-

платно відповідь на сїм місци в „Переписцї для всїх і зі всїми“, чи під его скороченим іменем, чи під яким знаком лиш для него зрозумілим.

— Молочене збіжа і спільні молотїлки. Час то гроші, як для кождого чоловіка так і для господаря. Всяка робота повинна бути зроблена не лиш в своїм часї, але й в як найкоротшім часї. Длятого найпершою задачею кождого господаря повинно бути, скоро збере збіже з поля як найскорше его вимолотити. Як би так можна, то він би повинен звозити з поля не снопи а готове збіже. Чому Америка засипає наші краї збіжем? — Не лиш длятого, що там родить ся велика маса збіжа, але й длятого, що там просто з поля іде вже готове, чисте зерно просто до ваґонів (навіть не до міхів) а цїлими ваґонами до кораблїв і кораблями до нас. З такої пильної роботи єсть ось яка користь: господар зискує на часї і розклад его роботи може тогди бути лїпший; має борзо готове зерно на продаж і може скоро зробити з него гроші, бо може кождої хвилї використати цїну на торгах; готове зерно можна лекше і безпечнїйше переховати від зіпсутя, огню і миший. Але така скора робота не дасть ся зробити цїпом; до того треба машин — молотїлок. Однакож малому господареви, такому як наші трудно собі самому купити молотїлку. Длятого було би дуже добре, як би кількох господарів в спілцї купували собі молотїлки. Нинї суть такі молотїлки, котрих з великою користию може уживати і поменший господар, а котрі взглядно не дуже дорогі; в спілцї можна би їх купити. До спілки в тім повинні би приступати найблизші сусїди задля догідности при молоченю: молотїлка стояла би у одного а всї по черзї молотили би на нїй. При тім могли би спільники помагати собі ще й при жниві та при звоженю збіжа; робота ішла би скорше. Головна лиш річ в тім, щоби насамперед роздобути гроші на закупно молотїлки а відтак, щоби добре рахувати ся, аби молотїлка виплатила ся. За підставу до обчисленя треба би очевидно брати цїну за змолочене одної копи. Один з господарів мусїв би тогди взяти на себе веденє рахунків, а вів би їх очевидно той, у котрого стояла би молотїлка. При тім треба ще дочисляти якусь пайку на зужите молотїлки. По вимолоченю власного збіжа могли би господарі віднаймати молотїлку ще й другим господарям а тогди она би їм не лиш виплатила ся, але ще й приносила зиски. Розуміє ся, що до молотїлки треба би приставити за оплатою чоловіка, котрий би розумів ся на машинї, а такий майже в кождім селї знайшов би ся. Лиш не треба купувати машин через якихсь чужих аґентів, але через своїх, певних і щирих людий.

— Добрий тік можна зробити в той спосіб, що до звичайної глини, після того чи она дуже масна чи нї, додає ся одну, дві або й три части дрібненько пересїяного попелу з вугля камінного, котрий можна за дармо дістати на кождім двірци зелїзницї. Попіл той розробляє ся рідко з водою і замішує ся нею глину, котру відтак лишає ся на якийсь час на купі, щоби трох згусла. Тою глиною вимащує ся приготовлений тік на 5 центиметрів грубо і убиває ся широкими довбеньками. Відтак мастить ся ще другу і трету верству і знов убиває ся довбеньками. Скоро би глина пукала то треба єї бодай що другий день убивати довбеньками. Наконець коли тік вже зовсїм гладкий, вимащує ся его ще два рази асфальтовим тером. Так зроблений тік держить вдвоє лїпше як звичайний а єсть лиш мало що дорожший.

— Як пізнає ся дерево, чи оно сухе і добре на материял будівельний. На однім кінци дерева прикладає ся ухо а на другім заставляє ся когось легенько пукати н. пр. ключем. Коли материял добрий то пуканє чути виразно, хоч би то був н. пр. бальок і 30 метрів довгий.

— Таргани можна вигубити мішаниною по рівній части бораксу, порошку на комахи і муки. Тої мішанини насипує ся, а радше вдмухує ся єї н. пр. мішочком до піддуваня вугля у всї шпари, де сидять таргани. Коли, як то найчастїйше буває, під підлогою єсть порожне місце, де таргани можуть ховати ся а шпари так вузенкі, що тої мішанини не можна в них насипати, то одинока хиба ще рада висїркувати помешканє: повиносити всю обставу, запалити сїрку і позамикати на кілька годин всї двері і вікна, щоби цїле помешканє наповнилось димом з сїрки. По кількох годинах треба помешканє отворити і добре провітрити. Дуже добру службу робить також і порошок від комах т. зв. „Цахерлїн“ сгляди переписку). По насипаню повисшої мішанини треба помешканє на кілька годин щільно замкнути.

— Блощицї можна вигубити водою, в котрій розпустить ся богато бораксу; тою водою треба позаливати шпари. Де не можна бораксовою водою нїчого вдїяти, там треба ужити порошку від комах.

Переписка зі всїми і для всїх.

— *Вп. К. М. в Ст.:* Порошок від комах дуже часто фальшують і длятого треба купувати лиш той, котрий продають солїдні фірми. Найлїпший єсть т. зв. „Цахерлїн“, котрий вирабляє віденьска фірма Цахерль. Єсть двоякий порошок від комах: перский, більше червонавий і дальматиньский сїро-жовтавий. Оба вирабляють ся з головок цьвіту ростин посвоячених з собою (перский з Pyrethrum roseum, дальматиньский з Pyrethrum cinerariae folium), а з того самого рода що наша маруна звичайна. Головки того цьвіту труть ся на дуже мілкий порошок. Від того як порошок зроблений і як переховує ся зависить і его доброта. Як дїлає сей порошок на комахи, доси ще докладно не звістно; єсть загальний погляд, що він не так троїть як убиває. Комахи як таргани, стоноги і т. д. віддихають як звістно дишками з боків кадовба; отже здає ся, що той порошок залїтає в ті дишки, затикає їх і душить комахи. Длятого порошок той не треба насипувати в шпари, лиш роздувати якою дмухавкою. Найлїпше робити то в вечер: повідставляти всю знадобу в хатї і на якийсь час загасити сьвітло; комахи тогди повилазять. Тогди треба борзо війти з сьвітлом і в тій хвили роздувати порошок по земли, по стїнах, шпарах і т. д.; надути его, щоби в хатї було від него аж темно. На другий день цїла земля буде вкрита трупами.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Рим 28 липня. В сенатї підчас дебати над проєктом закона о установленю цивільного комісарияту на Сицилії кинув якийсь Дезімоне до салї свою просьбу адресовану до мінїстра справедливости домагаючись в нїй, щоби він розслїдив его процес о спадщину. Дезімона виведено з салї а нарада вела ся дальше.

Цірих 28 липня. В ночи минувшої суботи забили на передмістю два Італїянцї якогось міщанина. В наслїдок того як і инших злочинів, яких допускають ся Італїянцї утворили тутешні жителї охотничу сторожу безпечности і взялись до викиданя Італїянцїв з льокалїв, в котрих они перебувають а полїция не могла тому перешкодити. Двох Італїянцїв, підозріних о убитє згаданого міщанина побито. В многих італїяньских господах повибивано вікна і поломано двері. Вибито також вікна і поломано двері в будинку полїцийнім, щоби увільнити арештованих. Арештовано 12 людий.

Париж 28 липня. Бальон пущений підчас вчерашної непогоди пук коло Мітрікляв і три воздухоплавцї страшно побили ся. Коло Мо знайдено тїло випавшого з лодки бальона воздухоплавця Ґельомена.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

дуже, чи він доктор, чи щось иншого, чи богатий, чи бідний. — Она буде менї в хатї, як та птичка щебетати — думав собі доктор. — Она така наівна, така невибаглива, що то аж радість буде для мене виховувати єі, як дитину, що сьміє ся і слухає. Буду читати в єї души як в отвертій... Зажди-ко! А чи ти вже зробив послїдну пробу? Сам на себе розлютив ся за свій поспіх. А хиба-ж і Марпйка не уміла так само щебетати? — Добре, моя карточко, ходи-ж сюди ще третий раз. І він зробив з тою карточкою так само, як зробив у Ірми та Марії. — Засьпівай пташко — сказав він в ночи сам до себе — покажи, який у тебе голос.

Коли на другий день задзвонив до Йосифи стрітила его весела несподїванка, бо она сама єму отворила та була ще милїйша як звичайно. Доктор аж не знав, що з ним дїє ся. Але зажди! Хиба може не знайшли карточки? Весела Йосифа взяла від него капелюх і палицю та повела его з собою попід руку до комнати. Він перебув з нею розкішні години. Мати була також і разом з ними пила каву, котру зварила сама Йосифа. Доктор для сьміху мусїв ще й зерно молоти. Сьміяли ся, що аж сльози ставали в очах, а доктор вже й забув на карточку. Аж ось Йосифа відсунула від себе склянку, схопила ся, взяла доктора попід руку та повела до сусїдної комнати.

— Любий, любий пане доктор! — Що-ж такого моя голубко? — Пс, не так голосно, бо мама зачують!

Доктор слухав з напруженою увагою. Але Йосифа якось не могла прийти до слова. Сїла собі на крісло і чогось трохи почервонїла ся. Відтак підняла палець і нїби погрозила, та усьміхаючись відозвала ся: А як мене зрадите? — Та скажіть насамперед, о що розходить ся. — От видите, пане доктор — при тім витягнула она множество карточок з кишенї, зовсїм таких самих, як та его чародїйна карточка — видите сї карточки? — Та що-ж они мають значити?

Йосифа усьміхнула ся тихцем і показала цїлий ряд красних зубів та покрутила головкою, як би єї напала якась веселість, котрої не могла позбути ся. От, видите — сказала она наконець — а тепер отсе все треба менї викупити, бо мама будуть питати ся, де подїли ся їх перстенї.... Ну, і що-ж дальше? — Ну, а що я нинї знайшла таку саму вашу карточку.... зараз, де то она подїла ся? Вже єсть, тут написане ваше імя.... то менї прийшло на гадку, щоби ви пішли і менї то викупили....

Доктор, як би чогось закашлав ся, сказав відтак спокійно: Добре, а де гроші? — Ах, — сказала на то Йосифа і побігла до комоди — подивіть ся!

Она виймила якусь коробку, з коробки шкатулку, а зі шкатулки грубий золотий ланцушок.

— Видите? Мама певно не будуть за ним допитувати ся; заставимо его, а за ті гроші викупимо тамті річи, та ще й лишить ся нам трохи гроший....

(Конець буде.)

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.